EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 13. 5. 2015
COM(2015) 252 final

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY

ktoré sa týka národného programu reforiem Belgicka na rok 2015

a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Belgicka na rok 2015

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY

ktoré sa týka národného programu reforiem Belgicka na rok 2015

a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Belgicka na rok 2015

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii[1], a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh[2], a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie[3],

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu[4],

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

(1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o iniciovaní novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej *Európa 2020*, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík. Táto stratégia sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na oživenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.

(2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov. Tieto akty spoločne tvoria „integrované

[1] Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.
[2] Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.
[3] COM(2015) 252.
[4] P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

usmernenia“, pričom členské štáty boli vyzvané, aby ich zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.

(3) Rada 8. júla 2014 prijala odporúčanie, ktoré sa týkalo národného programu reforiem Belgicka na rok 2014, a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému programu stability Belgicka na rok 2014. Komisia 28. novembra 2014 v súlade s nariadením (EÚ) č. 473/2013[5] predložila svoje stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Belgicka na rok 2015[6].

(4) Komisia 28. novembra 2014 prijala ročný prieskum rastu[7], čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2015. Komisia v ten istý deň prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania[8], v ktorej určila Belgicko za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie.

(5) Európska rada 18. decembra 2014 schválila priority pre oživenie investícií, zrýchlenie štrukturálnych reforiem a vykonávanie zodpovednej fiškálnej konsolidácie podporujúcej rast.

(6) Komisia 26. februára 2015 uverejnila svoju správu o Belgicku na rok 2015[9]. Táto správa obsahovala posúdenie pokroku, ktorý Belgicko dosiahlo pri plnení odporúčaní pre jednotlivé krajiny prijatých 8. júla 2014. Správa o Belgicku tiež obsahuje výsledky hĺbkového preskúmania podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Analýza Komisie vedie k záveru, že v Belgicku existujú makroekonomické nerovnováhy, ktoré si vyžadujú politické opatrenia a monitorovanie. Rizikový je najmä vývoj týkajúci sa vonkajšej konkurencieschopnosti tovaru, ktorej je potrebné venovať pozornosť, pretože jeho ďalšie zhoršenie by mohlo ohroziť makroekonomickú stabilitu. Ďalšie opatrenia na zabezpečenie konvergencie nákladových parametrov by spomalili znižovanie zamestnanosti v obchodovateľných sektoroch, zatiaľ čo hmatateľný pokrok pri vyrovnávaní historicky najväčších rozdielov v nákladoch by bolo možné posilniť presunom daňového zaťaženia z práce na iné daňové základy. Verejný dlh je aj naďalej vysoký, ale niekoľko faktorov zmierňuje súvisiace makroekonomické riziká.

(7) Belgicko 30. apríla 2015 predložilo svoj národný program reforiem na rok 2015 a svoj program stability na rok 2015. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva tieto programy posudzovali súčasne.

(8) Belgicko v súčasnosti podlieha preventívnej časti Paktu stability a rastu a v období rokov 2014 – 2016 sa naň vzťahuje prechodné dlhové pravidlo. Komisia 27. februára 2015 vydala správu podľa článku 126 ods. 3 ZFEÚ[10] vzhľadom na to, že sa neočakávalo, že Belgicko dosiahne v rokoch 2014 – 2015 dostatočný pokrok v úsilí o zabezpečenie súladu s dlhovým pravidlom, ako aj na to, že v roku 2014 došlo k porušeniu referenčnej hodnoty pre deficit stanovenej na 3 % HDP. Z analýzy vyplynulo, že dlhové kritérium by sa v danom čase malo považovať za splnené a že prekročenie referenčnej hodnoty pre deficit bolo mierne, dočasné a výnimočné (z dôvodu metodologických štatistických zmien). Táto analýza je do značnej miery

[5] Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 11.
[6] C(2014) 8800 final.
[7] COM(2014) 902.
[8] COM(2014) 904.
[9] SWD(2015) 21 final/2.
[10] COM(2015) 112.

stále platná. Podľa programu stability na rok 2015 vláda plánuje postupne zlepšovať štrukturálne saldo s cieľom dosiahnuť vyrovnanú rozpočtovú pozíciu v štrukturálnom vyjadrení do roku 2018. Prepočítané štrukturálne saldo[11] však poukazuje na štrukturálny deficit vo výške 0,3 % HDP v roku 2018. Vláda neplánuje dosiahnuť strednodobý cieľ – ktorým je prebytok na úrovni 0,75 % HDP v štrukturálnom vyjadrení – počas programového obdobia. Očakáva sa, že pomer verejného dlhu k HDP dosiahne vrchol v roku 2015 na úrovni 106,9 % a že postupne klesne na 102 % v roku 2018. Makroekonomický scenár, na ktorom sa zakladajú tieto rozpočtové prognózy, je vierohodný. Opatrenia na podporu plánovaných cieľových deficitov na obdobie od roku 2016 však neboli dostatočne konkretizované. Na základe prognózy Komisie z jari 2015 sa očakáva, že čistý rast výdavkov bude v roku 2015 v súlade s referenčnou hodnotou pre výdavky. V období rokov 2014 – 2015 však hrozí určité odchýlenie, a to najmä z dôvodu sklzu v roku 2014. Ak nedôjde k zmene politiky, hrozí takisto významné odchýlenie od postupu úpravy požadovaného v záujme dosiahnutia strednodobého cieľa v období rokov 2015 – 2016. V období oboch rokov budú preto potrebné ďalšie opatrenia. Rada na základe svojho posúdenia programu stability a s prihliadnutím na prognózu Komisie z jari 2015 zastáva názor, že Belgicku hrozí nedodržanie ustanovení Paktu stability a rastu

(9) Federálna vláda odsúhlasila rozsiahlu dôchodkovú reformu, ktorej cieľom je znížiť rozdiely medzi skutočným a zákonným vekom odchodu do dôchodku a zvýšiť zákonný vek odchodu do dôchodku. Vek predčasného odchodu do dôchodku sa má po roku 2016 ďalej zvýšiť, a to na 63 rokov do roku 2019, pričom požiadavka na minimálnu dĺžku výkonu zamestnania je 42 rokov. Z dlhodobejšieho hľadiska sa plánuje zvýšiť zákonný vek odchodu do dôchodku zo 65 na 66 rokov v roku 2025 a na 67 rokov v roku 2030. Plánuje sa postupné zavádzanie dôchodkového systému založeného na kreditných bodoch s mechanizmami úprav, ktoré budú reagovať na demografický alebo ekonomický vývoj, ako napr. vyššia stredná dĺžka života alebo zmeny v pomere ekonomickej závislosti. Úspech konsolidačnej stratégie, ktorá neutralizuje vplyv starnutia obyvateľstva na rozpočet a zaručuje dlhodobú udržateľnosť verejných financií, závisí od rýchleho vykonania dôchodkovej reformy. Vzhľadom na niekoľko zostávajúcich stimulov na podporu zamestnateľnosti starších pracovníkov by sa k týmto dôchodkovým reformám mali pridružiť opatrenia na podporu zamestnanosti a reformy trhu práce, ktoré zabezpečia priaznivé podmienky pre aktívne starnutie.

(10) Belgický daňový systém charakterizuje vysoké celkové daňové zaťaženie, pomerne vysoké sadzby a úzke základy daní. Daňové zaťaženie je príliš orientované na prácu. To vedie k vysokým nákladom práce, ktoré odrádzajú od vytvárania pracovných miest, a k vysokému daňovo-odvodovému zaťaženiu, ktoré prispieva k pasciam nezamestnanosti. Snahy o zmiernenie vysokých daňových sadzieb okrem toho sčasti vedú k tomu, že daňové základy vo všeobecnosti narúšajú početné osobitné výnimky, úľavy, znížené sadzby a daňové výdavky, ktoré zapríčiňujú zníženie efektívnosti a spôsobujú deformácie v systéme a možné medzery v právnych predpisoch. Určité aspekty daňového systému majú neblahý vplyv pre životné prostredie. Vzhľadom na tieto nedostatky bolo Belgicku opakovane odporúčané, aby zjednodušilo a prepracovalo svoj daňový systém s cieľom vyvážiť daňové zaťaženie, odstrániť medzery v daňových právnych predpisoch a znížiť miestami škodlivú diferenciáciu

[11] Štrukturálne saldo prepočítané Komisiou na základe informácií poskytnutých v programe stability podľa spoločne dohodnutej metodiky.

zapríčinenú špecifickými daňovými režimami. Doposiaľ sa dosiahol len obmedzený pokrok pri vykonávaní komplexnej daňovej reformy, ktorej súčasťou je najmä presun daňového zaťaženia z práce na daňové základy, ktoré menej narúšajú rast. Priestor pre rozšírenie daňového základu existuje v prípade environmentálnych daní a spotrebných daní, ako aj určitých druhov finančných príjmov. Presun daňového zaťaženia z práce v kombinácii s rozšírením daňového základu (preskúmanie súčasných daňových ustanovení, dotácií, výnimiek a úľav) by mohol zlepšiť celkovú vyváženosť a spravodlivosť daňového systému, podporiť zamestnanosť, hospodársku súťaž a sociálne a environmentálne ciele a byť prostriedkom boja proti daňovým únikom a agresívnemu daňovému plánovaniu.

(11) Štrukturálne problémy, ktoré charakterizujú belgický trh práce, aj naďalej vedú k chronicky nedostatočnému využívaniu pracovnej sily a nízkym mieram celkovej zamestnanosti a hospodárskej aktivity. Nedostatky sa týkajú najmä slabej väzby medzi mzdami a produktivitou a finančných faktorov, ktoré znižujú motiváciu pracovať. Belgicko tiež trpí nedostatkom vysoko kvalifikovanej pracovnej sily a nepomerom medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami. V rôznych vládnych dohodách sa poukazuje na potrebu silnejších väzieb medzi vzdelávaním, odbornou prípravou a zamestnaním s cieľom zlepšiť jazykové vzdelávanie a odborné vzdelávanie a prípravu a vyvinúť alternatívne spôsoby odbornej prípravy pre študentov a nezamestnaných. Pokrok je však pomalý. Tieto štrukturálne faktory majú obzvlášť výrazný vplyv na určité skupiny na trhu práce, ako sú mladí a starší ľudia bez zamestnania a osoby z prostredia migrantov.

(12) Oslabená vonkajšia konkurencieschopnosť Belgicka aj naďalej vystavuje jeho hospodárstvo makroekonomickým rizikám. Hospodárstvo sa potýka s problémom vysokých nákladov práce, ktoré rástli v priemere rýchlejšie ako náklady práce v susediacich krajinách. Je potrebné lepšie zosúladiť rast miezd s produktivitou a viac spružniť stanovovanie miezd s cieľom zvýšiť potenciál hospodárstva na prispôsobovanie sa zmenám. Prijali sa určité cielené opatrenia na zníženie nákladov práce pre konkrétne skupiny a na zníženie medzery medzi hrubými a čistými mzdami v dolnej časti príjmovej škály. Úplné odstránenie rozdielov si však bude vyžadovať ďalšie kroky, ktoré budú závisieť od reformy systému stanovovania miezd. Strata pracovných miest prináša hromadenie nákladových znevýhodnení, čo si v konečnom dôsledku vyžiada korekciu, ak nedôjde k ich riešeniu. Ďalšími kľúčovými faktormi pre spoločnosti sú náklady na energie a náklady na sprostredkovateľské služby pre podniky, ktoré sú značne regulované a chránené pred hospodárskou súťažou. Takisto je tu stále značný priestor na zlepšenie nenákladových aspektov vonkajšej konkurencieschopnosti. V záujme zaručenia a zvýšenia súčasnej úrovne blahobytu sa bude musieť klásť väčší dôraz na rast produktivity. To si vyžaduje nepretržité úsilie zamerané na produkty a súvisiace služby na vyšších úrovniach hodnotového reťazca na základe silnejšej valorizácie inovácií a výskumu a vývoja. Administratívne prekážky by sa mali znížiť a mali by sa prijať opatrenia na podporu podnikania a uvoľnenie podnikovej dynamiky. Veľmi nízka miera zakladania nových podnikov svedčí o tom, že podnikateľské prostredie neposkytuje priaznivé podmienky na nové aktivity a expanziu. Posilnenie hospodárskej súťaže v oblasti maloobchodných a odborných služieb takisto predstavuje výzvu. Odstránenie prekážok vo verejnej infraštruktúre a zlepšenie kvality a dostatočnosti kapitálových zásob prostredníctvom ďalších investícií, najmä v oblasti cestnej a železničnej infraštruktúry, by posilnilo celkovú produktivitu krajiny.

(13) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra komplexnú analýzu hospodárskej politiky Belgicka, ktorú uverejnila v správe o tejto krajine na rok 2015. Zároveň posúdila program stability, národný program reforiem a následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania adresované Belgicku v predchádzajúcich rokoch. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Belgicku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Európskej únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sú premietnuté do ďalej uvedených odporúčaní 1 až 4.

(14) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability Belgicka a jej stanovisko[12] je premietnuté najmä do nižšie uvedeného odporúčania 1.

(15) Rada na základe hĺbkového preskúmania vykonaného Komisiou a na základe tohto posúdenia preskúmala národný program reforiem a program stability. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sú premietnuté do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 4.

(16) V rámci európskeho semestra Komisia vykonala aj analýzu hospodárskej politiky eurozóny ako celku. Na základe tejto analýzy Rada vydala jednotlivé odporúčania adresované členským štátom, ktorých menou je euro. Belgicko by malo takisto zabezpečiť úplné a včasné vykonanie týchto odporúčaní,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Belgicko v rokoch 2015 a 2016 prijalo opatrenia s cieľom:

1. Dosiahnuť fiškálnu úpravu na úrovni najmenej 0,6 % HDP v snahe dosiahnuť strednodobý cieľ v rokoch 2015 a 2016. Využiť neočakávané zisky na to, aby pomer dlhu verejnej správy nadobudol klesajúcu tendenciu. Doplniť dôchodkovú reformu o opatrenie, ktorým sa zákonný vek odchodu do dôchodku naviaže na strednú dĺžku života. Dohodnúť sa na vykonateľnom rozdelení fiškálnych cieľov medzi všetky úrovne verejnej správy.

2. Prijať a vykonať komplexnú daňovú reformu, ktorá bude zahŕňať rozšírenie daňového základu, presunutie daňového zaťaženia z práce a odstránenie neefektívnych daňových výdavkov.

3. Zlepšiť fungovanie pracovného trhu prostredníctvom oslabenia finančných faktorov, ktoré znižujú motiváciu pracovať, zlepšenia prístupu špecifických cieľových skupín na trh práce a riešenia nedostatku zručností a nepomeru medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami.

4. V konzultácii so sociálnymi partnermi a v súlade s vnútroštátnymi postupmi obnoviť konkurencieschopnosť tým, že sa zabezpečí, aby vývoj miezd zodpovedal vývoju produktivity.

V Bruseli

Za Radu
predseda

[12] Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.